

VICTORIA HISLOP

Hjemkomsten

Oversatt av
Kjell Olaf Jensen

SCHIBSTED

F O R L A G

Copyright © Victoria Hislop 2008
Originalens tittel: The Return
Norsk utgave © Schibsted Forlag AS, Oslo 2009
Omslagsdesign: Rose Cooper
Omslagsfotografier: Alamy (stoler) /CORBIS/Scanpix (Alhambra)/Getty
Images (paret, svart-hvitt bilde)
Repro: RenaissanceMedia AS
Sats: Type It AS, Trondheim
Satt med: Sabon 10,1
Trykk og innbinding: ScandBook AB, Falun 2009
Papir: 70 g Holmen Book Cream (1,8)

ISBN: 978-82-516-2660-6
ISBN: 978-82-525-7166-0 (Bokklubben)

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR. Kopiering i strid med norsk lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

Til Emily og William, i kærlighet

Med takk til: Ian Hislop, David Miller, Flora Rees, Natalia Benjamin, Emma Cantons, professor Juan Antonio Díaz, Rachel Dymon, Tracey Hay, Helvecia Hidalgo, Gerald Howson, Michael Jacobs, Herminio Martinez, Eleanor Mortimer, Victor Ovies, Jan Page, Chris Stewart, Josefina Stubbs og Yolanda Urios.

Spania, 1931

Granada 1937

I en nattemørk leilighet med vinduslemmene slått for ble stillheten gjennomboret av det diskrete klikket fra en dør som gled igjen. I tillegg til forbrytelsen ved å være sent ute hadde piken begått den synd å prøve å skjule sin stjalne hjemkomst.

«Mercedes! Hvor i Herrens navn har du vært?» lød en skarp hvisking.

En ung mann dukket frem fra skyggene i entreen. Piken, som ikke var mer enn 16, sto foran ham med bøyd hode og hendene skjult bak på ryggen.

«Hvorfor er du så sen? Hvorfor gjør du dette mot oss?»

Han nølte, som om han svevet i det usikre rommet mellom total fortvilelse og kompromissløs kjærlighet til denne piken.

«Og hva er det du skjuler? Som om jeg ikke kunne gjette meg til det.»

Hun holdt frem hendene. I de åpne håndflatene balanserte et par slitte, sorte sko. Læret var like mykt som menneskehud, og sålene var så slitt at de var gjennomsiktige.

Han tok håndleddene hennes forsiktig og holdt dem i hendene. «Vær så snill, jeg ber deg for aller siste gang ...», bønnfalt han.

«Jeg er lei for det, Antonio,» sa hun rolig. Blikket hennes

møtte hans. «Jeg klarer ikke å la være. Jeg kan ikke noe for det.»

«Det er ikke trygt, querida mia, det er ikke trygt.»

Kapittel 1

Granada 2001

Bare et øyeblikk i forveien hadde de to kvinnene inntatt plassene sine, som de siste tilskuerne som ble sluppet inn før en gretten *gitano* skjøv slåene beslutsomt for døren.

Med omfangsrike skjørt som bredte seg ut bak dem, gjorde fem piker med ravnsort hår sin entré. Stramt rundt kroppene virvlet kjoler i flammerødt og oransje, syrlig grønt og okergult. De pulserende fargene, en cocktail av tunge dufter, den kjappe inntreden på scenen og det arrogante ganglaget var overveldende og utstudert dramatisk. Bak dem fulgte tre menn, dystert kledd som om de skulle i begravelse. De gikk i kullsort fra det oljede håret og ned til skoene av håndsydd lær.

Så skiftet atmosfæren idet den svake, eteriske rytmen av klapping sivet gjennom stillheten. Den ene håndflaten strøk bare så vidt mot den andre. Fra en av mennene kom lyden av fingre som feide over strenger. Fra en annen steg det opp en dyp, klagende jamring som snart fløt over i sang. Den raspende stemmen sto bra til det røffe lokalet og det herjede, kopparrede ansiktet. Sangeren og truppen hans var de eneste som forsto den uklare dialekten, men tilhørerne ante meningen. Det dreide seg om tapt kjærlighet.

Slik gikk fem minutter, mens 50 tilhørere satt i mørket rundt veggene i en av Granadas fuktige *cuevas* og knapt våget å puste. Det var ikke noe tydelig øyeblikk da sangen tok slutt,

den svant bare hen. Pikene tok dette som stikkord for å toge ut igjen. De gikk med et rått sensuelt ganglag og blikket stivt rettet mot døren foran seg – de viste ikke engang at de hadde lagt merke til at det var utlendinger i lokalet. Det hvilte en truende atmosfære over det mørke rommet.

«Var det alt?» hvisket en av dem som var kommet sent.

«Jeg håper da ikke det,» svarte venninnen hennes.

I noen minutter lå det en voldsom spenning i luften, så kom en liflig, kontinuerlig lyd drivende mot dem. Det var ikke musikk, men en bløt, knatrende summing: lyden av kastanjetter.

En av pikene kom trampende tilbake gjennom det korridorformede rommet. Kjolekappene hennes strøk over de støvete føttene til turistene på første rad. Kjolestoffet, som var rødgyllent med digre, sorte flekker, strammet over magen og brystene. Sømmene var spent til bristepunktet. Føttene trampet rytmisk på den smale trestripen som utgjorde dansegulvet: *ett-to-ett-to-ett-to-tre-ett-to-tre-ett-to ...*

Så steg hendene hennes opp i luften, kastanjettene flagret med en dyp, tilfredsstillende trille, og hun begynte langsomt å sno seg. Hele tiden mens hun roterte, slo fingrene mot de små, sorte skivene hun holdt i hendene. Publikum satt som fjetret.

Hun ble akkompagnert av en klagende sang; sangeren så stort sett ned. Danseren fortsatte i sin egen transe. Hvis hun hadde noen tilknytning til musikken, lot hun seg ikke merke med det, og hvis hun var oppmerksom på tilskuerne, føltes det ikke slik. Det sensuelle ansiktet uttrykte bare ren konsentrasjon, og øynene skuet inn i en annen verden som bare hun kunne se. Under armene hennes mørknet stoffet av svette, og vannperlene samlet seg i pannen mens hun snurret fortere og fortere og fortere.

Dansen endte som den hadde begynt, med ett avgjørende tramp og bråstopp. Hun holdt hendene over hodet og rettet blikket mot det lave, buede taket. Ingen ting viste at hun rea-

gerte på tilskuernes reaksjon. De kunne like gjerne ha vært fraværende, det ville ikke ha gjort noen forskjell for henne. Temperaturen i rommet hadde steget, og de som satt nærmest scenen, pustet inn den tunge blandingen av moskusduft og svette som bredte seg.

Allerede mens hun var på vei ut fra scenen, kom en ny pike og overtok. Det var noe utålmodig ved denne andre danseren, som om hun ønsket å gjøre seg ferdig med det. Flere sorte flekker svømte foran publikums øyne, denne gangen med skinnende rød bakgrunn, og kaskader av sort, krøllete hår falt ned over det sigøyneraktige ansiktet. De skarpt opptrukne arabiske øynene som var markert med tykk øyensminke, var så godt som skjult. Denne gangen var det ingen kastanjetter, bare klappingen av føtter som ble gjentatt i det uendelige: *klakketi-klakk klakk, klakketi-klakk klakk klakk, klakketi-klakk klakk klakk* ...

Bevegelsene fra hæl til tå og tilbake igjen virket håpløst hurtige. De tunge, sorte skoene med høye, kraftige hæler og stål-kapper rundt tærne vibrerte på scenen. Knærne hennes må ha tatt opp tusen sjokkbølger. En stund holdt sangeren seg taus og stirret i gulvet, som om han kunne ha blitt forvandlet til sten hvis han hadde fanget den mørke skjønnhetens blikk. Det var umulig å si om gitaristen holdt tritt med trampingen hennes, eller om det var han som styrte tempoet. Kommunikasjonen mellom dem var helt sømløs. Provoserende heiste hun opp de tykke lagene i skjørtet, røpet velformede ben i mørke strømper og demonstrerte ytterligere tempoet og rytmen i fotarbeidet. Dansen bygget seg opp mot et crescendo mens piken roterte, halvt som en dansende dervisj, halvt som en snurrebass. En rose som hadde klamret seg til håret hennes på risikabelt vis, fór ut blant publikum. Hun bøyde seg ikke for å plukke den opp; hun marsjerte ut av rommet nesten før den landet. Det var en innadvendt forestilling, og likevel den mest åpne fremvisningen av selvviskerhet de noensinne hadde sett.

Den første danseren og akkompagnatøren fulgte henne ut fra

hulen med uttrykksløse ansikter, stadig fullstendig likegyldige overfor publikum, til tross for applausen.

Før forestillingen tok slutt, kom det et halvt dusin dansere til, som alle formidlet de samme, foruroligende grunnstonene av lidenskap, sinne og sorg. Det var en mann som beveget seg like provoserende som en prostituert, en pike gjenga smerte på en måte som skapte ubehag hos en så ekstremt ung person, og i det dypt furede ansiktet til en eldre kvinne var syv tiårs lidelser etset inn.

Til slutt, etter at de opptredende hadde toget ut, kom lyset på igjen. Da publikum begynte å gå, fikk de et glimt av aktørene i et lite bakværelse hvor de kranglet, røykte og drakk av høye glass uten stett, fylt til randen med billig whisky. Det var 45 minutter til neste forestilling.

Det fantes ikke luft i det lave lokalet som stinket av brennevin, svette og forlengst røykte sigarer. Mengden var lettet over å komme ut i den kjølige kveldsluften. Klarheten og renheten minnet dem om at de ikke var langt fra fjellene.

«Det var fabelaktig,» bemerket Sonia til venninnen. Hun visste egentlig ikke hva hun mente, men det var det eneste ordet som lot til å passe.

«Ja.» Maggie var enig. «Også så stramt.»

«Akkurat,» sluttet Sonia seg til. «Skikkelig stramt. Overhodet ikke sånn som jeg hadde forestilt meg.»

«Men de så ikke spesielt lykkelige ut, de jentene, gjorde de vel?»

Sonia brydde seg ikke om å svare. Flamenco hadde åpenbart lite med lykke å gjøre. Såpass hadde hun skjønt i løpet av de to siste timene.

De spaserte tilbake til sentrum av Granada gjennom brostensbelagte gater og gikk seg vill i den gamle mauriske bydelen, Albaicín. Det var nytteløst å prøve å se på kartet – de små smugene hadde knapt noen navn, og av og til døde de bare hen i en smal trapp.

Men kvinnene skjønte snart hvor de var da de kom rundt et hjørne og møtte synet av Alhambra, som nå lå i mildt flomlys. Selv om det allerede var over midnatt, klarte den varme, ravgule gløden som badet bygningene, nesten å overbevise dem om at solen fortsatt var i ferd med å gå ned. Med massen av taggete tårn i silhuett mot den klare, sorte himmelen så det ut som en scene fra *Tusen og én natt*.

Arm i arm spaserte de taust videre ned bakken. Den høye, statelige Maggie reduserte skritt lengden og avpasset farten etter Sonia. De to nære venninnene, som på alle måter var fysiske motsetninger, hadde lagt seg til denne vanen gjennom nesten et helt liv. De trengte ikke å si noe. Den skarpe lyden av føttenes mot brolegningen, like trommende som flamencodansernes klapping og kastanjetter, var for øyeblikket mer behagelig enn menneskestemmen.

Det var en onsdag i slutten av februar. Sonia og Maggie hadde kommet for bare noen timer siden, og allerede på veien fra flyplassen var Sonia blitt forhekset av Granada. Vintersolnedgangen kastet et skarpt lys over byen og la de snøklede fjellene i bakgrunnen dramatisk i skyggen. Mens drosjen raste bortover motorveien mot byen, fikk de det første glimtet av Alhambras geometriske omriss. Det var som om slottet holdt vakt over resten av byen.

Til slutt bremsset sjåføren ned for å ta avkjørselen til sentrum. Nå frydet kvinnene seg ved synet av kongelige plasser, palassaktige bygninger og en og annen storslagen fontene, inntil drosjen bøyde av og la veien gjennom de smale brostensgatene som snodde seg gjennom byen.

Selv om moren var fra Spania, hadde Sonia bare vært i dette landet to ganger før, og begge gangene på badesteder langs Costa del Sol. Der hadde hun holdt seg på den elegante, funk-lende kyststripen hvor helårssolen og heldøgnsfrokostene ble markedsført overfor britene og tyskerne som kom i flokkevis.

Kystplantasjene av ensartede villaer med utsmykkede søyler og forseggjorte smijernsrekkverk var både svært nær og en million mil fra denne byen med sine forvirrede gater og hus som var bygget opp gjennom mange hundre år.

Her var det en plass med uvante lukter, en kakofoni av eldgammelt og moderne, kafeer som flommet over av lokale innbyggere, og vinduer med høye stabler av små, lekre kaker. Alvorlige menn som var stolte av yrket sitt, gikk rundt og servert. Det var tett tillukkede leiligheter og glimt av lakener som hang til tørk på balkongene. Dette var et ordentlig sted, tenkte hun, ingen surrogater her.

Bilen svingte hit og dit, til venstre og høyre, høyre og venstre og venstre igjen, som om de kanskje skulle havne på nøyaktig det stedet hvor de startet. Alle smågatene var enveiskjørt, og nå og da unngikk de så vidt å treffe en moped som kom mot kjøreretningen og nærmet seg i stor fart. Fotgjengere som var døve og blinde for fare, gikk ned av fortauet og ut i gaten rett foran dem. Bare en drosjesjåfør kunne ta seg frem gjennom den kompliserte labyrinten. En bønnekrans som hang ned fra bakspeilet, klapret mot frontruten, og et bilde av Jomfru Maria kikket dydig frem fra dashbordet. Det skjedde ingen dødsulykker på turen, så hun gjorde tydeligvis jobben sin.

Den kvalmende, sukkertøysøte luftrenserlukten hadde, sammen med den turbulente reisen, fått begge kvinnene til å føle seg uvel. De var derfor lettet da bilen endelig bremsset, og de hørte den skrapende lyden av håndbrekket som ble trukket til. Hotel Santa Ana var et tostjerners hotell på en tarvelig, liten plass. På den ene siden var det en bokhandel, og på den andre en lappeskomaker. Bortover fortauet var det en rad med boder som man nå var i ferd med å slå sammen. Glatte, gylne brød og tykke skiver av flatt olivenbrød ble pakket inn, og de siste stykkene av fruktkaker som opprinnelig hadde vært på størrelse med vognhjul, ble lagt i vokspapir og stuet bort.

«Jeg er skrubbsulten,» sa Maggie mens hun så på markeds-

folkene som lastet inn i de små varebilene sine. «Jeg rasker bare til meg ett eller annet før de forsvinner.»

På sin typisk spontane måte løp Maggie over veien og lot Sonia være igjen for å betale drosjesjåføren. Hun kom tilbake med et digert stykke av et brød som hun allerede hadde begynt å rive i biter, utålmodig som hun var etter å stille sulten.

«Det er deilig. Se her, smak.»

Hun stakk litt av det sprø brødet i hånden på Sonia. De sto på fortauet ved siden av koffertene og spiste og strødde rikelig med smuler på stenhellene. Tiden var inne for *paseo*. Folk begynte å komme ut for å ta aftenens spasertur. Menn og kvinner sammen, kvinner arm i arm og to og to menn. Alle var elegant kledd, og selv om de satte pris på kveldsturen for dens egen skyld, virket de målbevisste.

«Ser det ikke tiltalende ut?» sa Maggie.

«Hva da?»

«Livet i denne byen! Bare se på dem!» Maggie pekte på kafeen på hjørnet av plassen. Den var fullstappet av kunder. «Hva tror du de snakker om over glasset med *tinto*?»

«Alt mulig, går jeg ut fra,» smilte Sonia. «Familieliv, politiske skandaler, fotball ...»

«Sånn, nå går vi og sjekker inn,» sa Maggie og gjorde seg ferdig med brødet. «Så kan vi gå ut og ta en drink.»

Glassdøren førte inn til en godt opplyst resepsjon som hentet en slags storhet fra en rekke søtladne oppsatser av silkeblomster og noen tunge barokkmøbler. En smilende, ung mann bak en høy skranke ga dem et registreringsskjema. Etter å ha tatt en fotokopi av passene deres fortalte han når det var frokost og rakte dem en nøkkel. Appelsinen av tre, i naturlig størrelse, som var festet til nøkkelen, var en usvikelig garanti for at de aldri kom til å forlate hotellet uten å levere den fra seg, slik at den kunne henges opp på raden med kroker bak resepsjonen.

Bortsett fra vestibylen var alt ved hotellet forlorent. Nese mot nese dro de opp i en ørliten eske av en heis. Bagasjen hadde de

samlet i et tårn. I tredje etasje kom de ut i en smal korridor. De skramlet av gårde med koffertene i mørket, inntil de skjelnet tallet «301» med store, falmede sifre.

De hadde en slags utsikt fra rommet. Men ikke mot Alhambra. Rommet vendte ut mot en mur – og, mer presist, mot et klimaanlegg.

«Vi ville ikke ha sett så mye ut av vinduet uansett, vel?» bemerket Sonia da hun trakk for de tynne gardinene.

«Og selv om det hadde vært en balkong med praktfulle møbler og vidstrakt utsikt over fjellene, ville vi ikke ha brukt den,» tilføyde Maggie og lo. «Det er litt for tidlig på året.»

Sonia skyndte seg å åpne kofferten, klemte noen T-skjorter ned i den lille nattbordskuffen og hengte resten av tingene sine inn i det smale klesskapet. Metallhengernes skraping mot stangen fikk det til å ise i tennene. Badet var like sparsommelig av omfang som værelset, og selv om Sonia var liten og nett, måtte hun klemme seg inn bak vasken for å få lukket døren. Da hun hadde pusset tennene, slengte hun tannbørsten opp i det eneste glasset som sto der, og smatt ut i værelset igjen.

Maggie lå på det burgunderrøde sengeteppe. Kofferten hennes sto fremdeles uåpnet på gulvet.

«Skal du ikke pakke ut?» lurte Sonia på. Hun visste av erfaring at Maggie antagelig kom til å tilbringe uken med tingene sine i en koffert som flommet over av kokett viftende kniplingstykker og en sammenfiltret vase av krøllete bluser, i stedet for å henge opp noe som helst.

«Hva sa du?» spurte Maggie åndsfraværende. Hun var helt oppslukt av noe hun leste på.

«Pakke ut?»

«Å ja. Jeg kan gjøre det senere.»

«Hva er det du leser?»

«Den lå sammen med en stabel brosjyrer på bordet,» svarte Maggie bak en løpeseddel som hun holdt tett inntil ansiktet i et forsøk på å tyde ordene.

Svakstrømslampe lyste ikke noe særlig opp i det mørk beige rommet; den ga knapt nok tilstrekkelig lys til å lese. «De avventer for en flamencoforestilling et sted som heter *Los Fandangos*. Så vidt spansken min kan få det til, er det i hvert fall i sigøyrerstrøket. Skal vi gå?»

«Ja, hvorfor ikke? I resepsjonen kan de vel fortelle oss hvordan vi kommer dit, ikke sant?»

«Og det begynner ikke før halv elleve, så vi kan gå og spise først.»

Litt senere sto de ute på gaten med et bykart i hånden. De trakk seg gjennom en labyrinth av gater. Dels gikk de etter nesen, dels etter angivelsene på kartet.

Jardines, Mirasol, Cruz, Puentezuelas, Capuchinas ...

Sonia husket fra skolen hva de fleste ordene betydde. Hvert ord rommet sin egen magi. De var som penselstrøk som malte byens landskap; hvert av dem bidro til å bygge opp et bilde av helheten. Etter hvert som de nærmet seg hjertet av byen, gjenspeilte gatenavnene tydelig den romerskkatolske trosformens dominans.

De la kursen mot katedralen, byens midtpunkt. Ifølge kartet strålte alt ut fra den. De trange smugene virket som en usannsynlig vei dit, men først da Sonia fikk øye på et rekkverk og på to kvinner som satt og tigget foran en utskåret døråpning, så hun opp for første gang. Over henne tårnet en enormt solid bygning seg opp. Den fylte himmelen – en solid masse av klart festningslignende sten. Den strakte seg ikke opp mot lyset, slik som St. Paul's, Peterskirken eller Sacré-Coeur. Fra der hun sto, virket det som om den visket det ut. Katedralen varslet heller ikke om sitt nærvær med en diger, åpen plass foran. Den lå på lur bak de hverdagslige gatene med kafeer og butikker, og fra de fleste stedene i de smale gatene var det ikke mulig å se den.

Hver hele time minnet den imidlertid verden om sitt nærvær. Mens de to kvinnene sto der, begynte klokken å kime. Volu- met var tilstrekkelig til å få dem til å sjangle bakover. Gjallende

dype, metalliske slag drønnet i hodene deres. Sonia la hendene over ørene og fulgte Maggie bort fra den øredøvende larmen.

Klokken var åtte, og tapasbarene rundt katedralen fyltes allerede opp. Maggie tok en rask beslutning, tiltrukket av et sted hvor en kelner sto utenfor på fortauets og røykte.

Straks de hadde vaglet seg opp på høye trekrakker, bestilte kvinnene vin. Den ble servert i små, undersetsige glass uten stett, sammen med en overdådig tallerken med *jamon*. Hver gang de bestilte noe mer å drikke, dukket det på magisk vis opp mer tapas. Enda så sultne de var, ble de langsomt mette av de små porsjonene med oliven, ost og paté.

Sonia var fullstendig fornøyd med Maggies stedsvalg. Bak bardisken hang det rader med mektige skinker ned fra taket, som kjempeflaggermus som hadde hengt seg opp ned i trærne. Det dryppet fett av dem, ned i små plastkremmerhus. Ved siden av var det *chorizos*, og på hyllene bak sto det digre bokser med oliven og tunfisk. Det var rad på rad med flasker, så vidt utenfor rekkevidde. Sonia elsket det støvete kaoset, den fyldige, søte lukten av *jamon* og den gemyttlige summingen som la seg rundt henne som en yndlingskåpe.

Maggie avbrøt drømmeriene hennes: «Nå, hvordan går det?»

Spørsmålet var typisk for venninnen. Like ladet som cocktailpinnen hun hadde brukt til å spidde to olivener og en cherrytomat.

«Fint,» svarte Sonia. Allerede idet hun svarte, skjønte hun at det antagelig ikke ville holde. Noen ganger plaget det henne at Maggie bestandig ville gå rett til tingenes kjerne. De hadde holdt samtalen temmelig lett og overfladisk helt siden de møttes på Stansted-flyplassen tidlig samme dag, men før eller senere kom Maggie til å ville ha mer, visste hun. Sonia sukket. Det var dette hun både elsket og avskydde hos venninnen.

«Hvordan går det med den nedstøvede, gamle mannen din?» Dette mer direkte spørsmålet kunne ikke ledes bort med ett enkelt ord, særlig ikke med «Fint».

Fra klokken ni fyltes baren raskt. Tidligere på kvelden hadde klientellet stort sett bestått av eldre menn som samlet seg i tett sammensveisede grupper. Det var velsoignerte skikkelser, la Sonia merke til, små, med elegante jakker og blankpussede sko. Deretter begynte litt yngre mennesker å fylle opp stedet – de sto og pratet livlig mens de balanserte vinen og tapastallerkene på den smale kanten som løp rundt hele rommet, nettopp beregnet på slik bruk. Lydnivået gjorde det vanskeligere å føre en samtale nå. Sonia trakk krakken sin så tett inntil Maggies at trekonstruksjonene støtte sammen.

«Mer nedstøvet enn noensinne,» sa hun inn i den andres øre. «Han ville ikke at jeg skulle reise hit, men det har jeg en mistanke om at han vil komme over.»

Sonia kikket bort på klokken over bardisken. Det var under en halv time til flamencoforestillingen skulle begynne.

«Nå må vi faktisk gå, ikke sant?» sa hun og skled ned fra krakken. Enda så glad hun var i Maggie, ønsket hun å vri seg unna de personlige spørsmålene hennes akkurat nå. Ifølge bestevenninnens syn var ingen ektemann egentlig verd å ha; men Sonia hadde ofte tenkt at dette kanskje hadde en viss sammenheng med at Maggie aldri hadde hatt noen mann, i hvert fall ikke sin egen.

De hadde nettopp fått kaffen servert på bardisken, og Maggie hadde ikke tenkt å gå før den var drukket opp.

«Vi har tid nok,» sa hun. «I Spania er alt forsinket.»

De to kvinnene tømte koppene med fyldig *café solo*, manøvrerte seg gjennom mengden og gikk ut. Trengselen fortsatte ute i gaten og nesten helt til Sacromonte, hvor de snart fant et skilt som pekte mot «*Los Fandangos*». Stedet lå i åssiden – en hvitkalket bygning i grov murpuss, en *cueva* hvor de skulle se flamenco. Allerede mens de nærmet seg, kunne de høre den lokkende lyden av noen som slo an akkorder på en gitar.